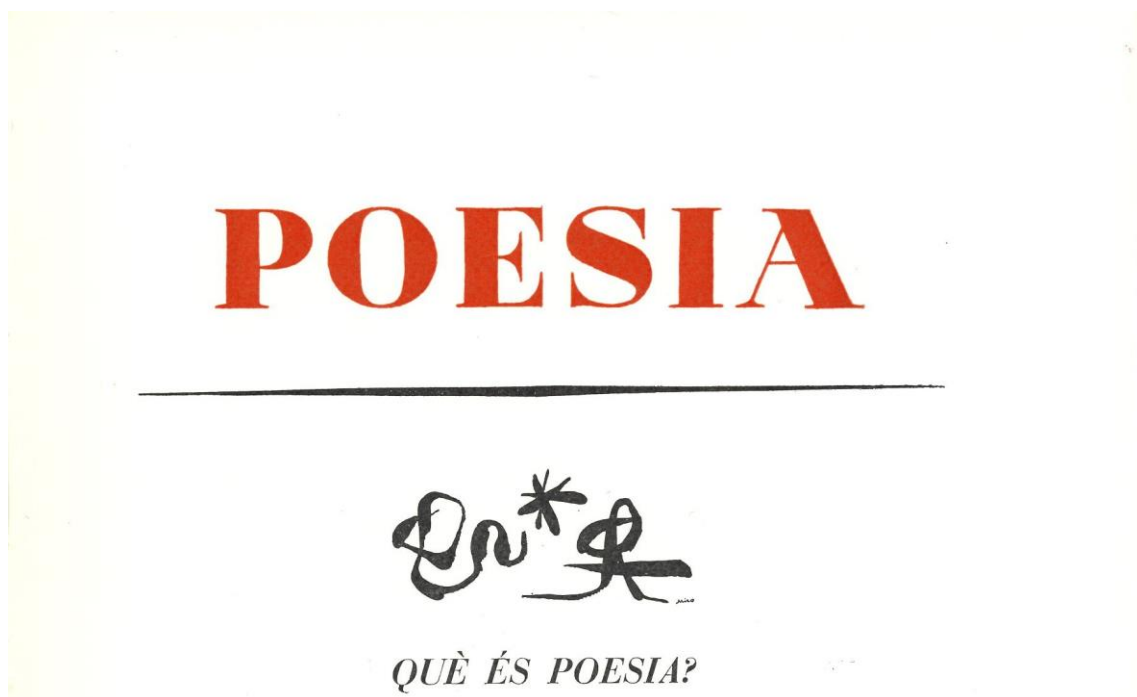

21 DE MARÇ, DIA MUNDIAL DE LA POESIA

La iniciativa de Josep Palau i Fabre d'editar una revista amb el títol POESIA, va ser una de les tasques de resistència culturals més importants tot just acabada la guerra. Amb l'editorial La Sirena, creada també per un jove Palau, en publicà 20 números amb un tiratge de 100 exemplars, impresos en paper de fil, no per un tema qualitatiu sinó perquè aquest paper no havia de passar censura, i distribuïda a mà.

Aconseguí la col·laboració de poetes consagrats i emergents. La grafia del títol fou encarregada a Joan Palet. Aquest títol, tal i com explica ell mateix en el text escrit per l'edició facsímil d'Edicions Proa el 1976, «em semblava representatiu del que, en aquell moment, jo considerava el nostre motiu de lluita essencial.[...] Potser també hi havia, sota aquell títol aparentment innocu, un cert aire de repte: al país que havia assassinat Lorca, que tenia empresonat Hernández i que havia obligat a exiliar-se a tants i tants poetes, ara se li dreçava la poesia, com un espectre venjador .»

Per fer el primer número, aparegut el març del 1944, féu servir els diners que els seus oncles li donaren pel seu sant.

Josep Palau i Fabre dedica el núm. 6 de la revista Poesia a les diferents maneres d'entendre aquesta Art per part dels poetes més rellevants, d'aquí i d'arreu. Als números 10 i 14 també n'hi apareixen unes quantes més, tot i que en aquest cas els números no són dedicats exclusivament a aquest tema.

El dibuix que il·lustra la pregunta és de Joan Miró, artista que participà en més d'una ocasió amb il·lustracions per a aquesta revista clandestina.

Aquí van les definicions que es publicaren:

Número 6

«Poesia és l'art de la paraula, entenent per Art la bellesa passada a través de l'home, i per Bellesa, la revelació de l'essència per la forma»

Joan Maragall

«Poesia i creació no són sinó una sola cosa. No s'ha d'anomenar poeta sinó aquell qui inventa, aquell qui crea en la mesura que l'home pot crear.»

Guillaume Apollinaire

«Poesia oh perill dels mots a la deriva.»

Aragon

«La poesia no és pas la tempesta, com tampoc el cicló. És un riu majestuós i fèrtil.»

Comte de Lautréamont

«Però, què et puc dir jo de la Poesia? Què et puc dir d'aquests núvols, d'aquest cel? Mirar, mirar, mirar-los, mirar-lo i res més. Comprendràs que un poeta no pot dir res de la Poesia. Això, deixa-ho als crítics i professors. Però ni tu ni jo ni cap poeta no sabem el que és la Poesia.»

Federico García Lorca

«Una metafísica feta sensible al cor i que s'expressa per imatges.»

Ferdinand Brunetière

«Hom és sempre castigat d'oblidar la transcendència metafísica de la poesia, i que, si en l'obra de la creació, el verb ha estat l'art, l'esperit ha estat la poesia, perquè la poesia, Déu meu, sou vós.»

Jean Cocteau

«És l'instant líric, repetim: l'únic en què són compatibles els termes concret i inefable, ordre i transfiguració.»

«L'art de fer necessaris els signes als segles i els segles als signes.»

Carles Riba

«Lluny d'ésser una emoció, és el mirall d'una emoció; es troba enfora i per damunt d'ella, tranquil·la i serena.»

Amiel

«No essent clars ni l'objecte propi de la poesia ni els mètodes per a aconseguir-la; callant-se'ls els qui els coneixen i dissertant-ne aquells qui els ignoren, tota claror sobre aquesta mena de qüestions continua essent individual; és permesa la més gran contraposició d'opinions, i per a cadascuna d'elles hi ha il·lustres exemples i experiències difícils de rebatre.»

Paul Valéry

«La poesia és un signe; és l'ÍNDIX D'UNA ALTA FACULTAT QUE HI HA EN NOSALTRES, CAPAÇ DE REBRE DÉU, IMPOTENT PER ELLA MATEIXA D'APREHENDRE'L.»

Dom Aubourg

«La poesia d'un home no és sinó una part de la seva grandesa; i fins, certament, no és sinó una part de la seva poesia.»

H. W. Garrod

«La poesia és una aventura vers l'absolut.»

Pedro Salinas

«La poesia és eterna i universal. Exalta tot el que hi ha de sublim en la natura humana, és la deu no corrompuda de la vida.»

Paul Éluard

«Perquè la calor despresa de certes paraules ens ha semblat d'origen tan remot, que ens ha fet sospitar si la paraula no serà la realitat lírica, l'existència poètica manifestada. ¿Estarem vivint un nominalisme líric, un *flatus vocis*, en el qual el mètode expressiu sigui tota la poesia?»

Juan Marinello

«Aquesta endevinació de l'espiritual en el sensible és exactament el que anomenem poesia.»

Jacques Maritain

«La poesia no és un alliberament de l'emoció, sinó un defugir l'emoció; no és l'expressió de la personalitat, sinó un defugir la personalitat. Però, naturalment, només els qui tenen personalitat i emocions saben el que significa defugir-les.»

T. S. Eliot

«L'humor de la creació poètica pot descriure's com una tempesta d'associacions; la reverberació d'aquesta tempesta és la poesia.»

William Wordsworth

«La poesia és, abans que tot, una valerosa fuga, una àrdua evitació de realitats.»

José Ortega y Gasset

«La poesia és exactitud. D'ençà de Baudelaire, el públic ha comprès, de mica en mica, que la poesia era un dels mitjans més insolents de dir la veritat. No existeix arma més precisa i és per a defensar-se, per una defensa instintiva, per una angoixa de l'exactitud i dels llampecs reveladors que la multitud s'obstina a confondre la poesia amb la mentida, la rapidesa d'esperit amb la paradoxa.»

Jean Cocteau

«Tots hem convingut, però, en la interpretació de la poesia dels temps presents com un mitjà de coneixença. L'exigència del moment és aquesta. Una exigència que s'enfronta, per ventura, amb les nostres preferències intel·lectuals. En cadascú de nosaltres l'esperit s'assaja i en la creació es multiplica. Totes les èpoques ens són, a la vegada, presents i absents. Però la nostra és, per a tots, única i indefugible. L'Esperit s'hi realitza i nosaltres en som els còmplices. Qui es desplaça esdevé fal·laciós.»

J. V. Foix

Número 10

«La poesia és el real absolut.»

Novalis

«S'ha parlat molt, aquests darrers temps, de poesia putrefacta. M'agradaria que me'n citessin una que no ho fos. És mitjançant una descomposició exquisida que la poesia, sia escrita o pintada, que hom l'esguardi o que hom l'escolti, compon els seus acords. Se la podria definir de la següent manera: la poesia es forma a la superfície del món com les irisacions a la superfície d'un pantà. Que el món no se'n planyi. La poesia emergeix de les profunditats.»

Jean Cocteau

«Balucejo, ferit: la poesia és l'expressió, mitjançant el llenguatge humà dut al seu ritme essencial, del sentit misteriós de l'existència. Ella dota així d'autenticitat el nostre sojorn i constitueix l'única tasca espiritual.»

Stéphane Mallarmé

«La poesia és un càncer»

P. [Josep Palau i Fabre]

«...aquesta màgia, que consisteix a desvetllar sensacions amb l'ajuda d'una combinació de sons... aquest embreuix gràcies al qual idees ens són necessàriament comunicades, d'una manera certa, per paraules que, malgrat tot, no les expressen.»

Théodore de Banville

Número 14

«... la creació rítmica de la Bellesa.»

Edgar A. Poe

«La poesia és un boig que, un cop pres i fermat, hom no sap ben bé de què acusar-lo davant el tribunal.»

Jordi Camps [Josep Palau i Fabre]

«La poesia és l'expressió essencial de la vida.»

André Rousseau

«La poesia és el contrari de la literatura. Impera sobre els ídols de tota mena i les il·lusions realistes; entreté feliçment l'equívoc entre el llenguatge de la "veritat" i el llenguatge de la "creació".»

André Breton i Paul Éluard

«La poesia és l'art equívoc de multiplicar les paraules per 1.000.»

Maurice Molho

Les perles de l'arxiu
Fundació Palau
març 2018